

KEMEID, OLIVIER 1975-ben született Montrealban. Franciául író színpadi szerző, rendező, színházigazgató. Libanoni származású, keresztény vallású nagyapja 1952-ben, az egyiptomi forradalom után emigrált Kairóból Québecbe; az ő története az *Aeneis* (Eneide) ihletője. Az 2007-ben írt darab díjakat nyert, bemutatták többek közt Franciaországban, Kongóban, Németországban. (A Nemzeti Színház 2010-ben felolvasószínház keretében ízelítőt adott a műből Karsai György fordításában.) A potsdami előadás kapcsán Kemeid egy interjúban megjegyezte, hogy ő a saját rendezésében „bizonytalanul bár, de befogadónak” mutatta a honi lakosokat a migránsok iránt, a német változat viszont „totálisan embertelennek”.

Olivier Kemeid

Aeneis

(Vergilius nyomán)

részletek

*Charles Kemeidnek,
a család Aeneasának*

*Ibant obscuri sola sub nocte per umbram
Mentek az éji sivár árnyékokon át, a sötétben
(Aeneis VI. 268, Lakatos István ford.)*

40

1 Tűz

1 – Diszkrétéka

HECTOR

Menjetekek!

Menjetekek! fussatok, meneküljetekek, tűnjetekek el!

Ezt mondtam nekik, de nem hallgattak rám.

Ezt mondtam, sőt még mutogattam is, hadonásztam, hátha nem értik

De hát mindig ez van: ha az ember nem szól, megszólják, hogy mért nem szóltál, ha meg szól, azt kapja, hogy hallgass!

Én kértem őket, hogy hallgassanak rám

Fekete füstoszloppal kezdődik, fssssvvvv, a füst fölgomolyog az égre, ffuuuuu

Ott, látod? ott

Újabb füstoszlop, még sötétebb, feketébb fsss

Harmadik, fel, fel, még magasabbra

Negyedik

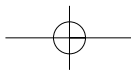
Aztán egy egész városnegyed, végig a folyó mentén, az egész város

Nem hisznek nekem

Férfiak, nők, öregek, gyerekek, kutyák rohannak a megperzselt utcákon, üvöltenekek

Az áldozatok jajveszékelnekek

Az ostromlók ordítanekek

De senkiről, senkiről nem lehet tudni, hogy áldozat vagy támadó, mert mindenkit vastagon belep a hamu

Kinevetnek

Így (*földet morzsol el az arcán*): kárhozottak, rabjai a földnek mind megannyi éhes proletár

És pokoli tüzet okádnak a házak a város főútvonalain

Vannak, akik úgy menekülnek a lángokból, hogy levetik magukat az erkélyről, és a testük az ártatlanok lába előtt zúzódik szét a kövezeten; a csontropogás életek végéig ott visszhangzik a koponyátokban

Mások némán nézik, hogy hamvadnak el múltjuk emlékei

A fényképek, az anyától kapott képeret, a nagypapa faragta falovacskák

A kutyák felvonítanak a holdra, de a hold nem lát le rájuk, mert fájdalom fekete kárpítja takarja el

A kutyavonítás nem nyomja el a fosztogatás, az erőszak, a gyilkolás hangjait

Hé! hahó!

Indulni kell, indulni most azonnal

Hiába

Kár a szóért

Meg se hallanak

2 – Lakás

AENEAS

A nyaklánctól felébred a gyerek, hol az a lánc? ne hozz semmit, csak a láncot, semmi mást

CREUSA

Nem találom

AENEAS

Keresd

Elvesztem a fejem, üvöltök, és ahogy üvöltök, sírcsokor szaga árad szét a szobában

EZERSZER MEGMONDTAM, EZERSZER! HOGY TEDD VALAMI BIZTOS HELYRE

Telefonálni akarok, nincs vonal

Nincs vonal

Azzal meg mit akarsz?

CREUSA

Csak a fényképeket, semmi mást nem viszek, csak a fényképeket

Mi történik? kik ezek? mi a bajuk velünk? mit követtünk el? az egész várost felégetik

Mind meghalunk

AENEAS

Nem tudom. Hozd Ascaniust

CREUSA

Láttad őket? találkoztál velük?

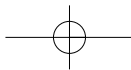
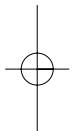
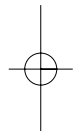
AENEAS

Találkoztam, keresd azt a nyakláncot, nagyon kérlek.

Ki kell jutnunk a repülőtérré, ki kell jutnunk valahogy

CREUSA

Na és?

Milyenek?

AENEAS

Nem tudom, nézd meg a nappaliban, a tálaló második fiókjában, olyanok, mint mi, idevalósiak

Égő rongyok repülnek a lábuk elé.

CREUSA

Vizet, hozz vizet!

AENEAS

Nem, nem kell víz

CREUSA

Mit csinálsz? engedj el, eressz!

AENEAS

Maradj veszteg, hadd égjen, ne mozdulj

Amíg ég a ház, nem jönnek be, azt hiszik, meghaltunk

Majd ha a lángok már a lábunkat nyaldossák, akkor megyünk ki

Talán akkor már nem lesznek itt

Azt csináld, amit mondok

A házunk leég, de mi életben maradunk

Élni fogunk

3 – Utca

HECTOR

Harsogó lángok nyelik el a várost.

Máglya a világván óváros, fények szaggatják a sötét éjszakát

Kinevettétek a bomlott agyú csavargót

Gyűjtsd magad köré a tieidet, mondtam, és te megfogadtad

Á! NEM HITTEK NEKEM, FELELŐTLEN BOLONDOK, TÁNCOLTATOK, HÁT MOST ÉGJETEK!

Füstté válik a szülővárosom, felperzselik gyerekkorom honát, őseim gyümölcsösét

Elhamvad anyám narancsfája

Pedig élni akartunk

Indulni kell

4 – Öregek otthona

ANCHISES

Azt mondtam: nem, határozott, félreérthetetlen nemet mondtam, de hát ez csökönyös, mint az apja

Menj el

Minek jöttél?

Megőrültél, Aeneas?

Menekülj, menekülj, amíg lehet

AENEAS

Érted jöttem

ANCHISES

Nézz rám

Mit képzelsz? van erőm menekülni?

Ha az istenek azt akarták volna, hogy tovább éljek

Nem engedték volna, hogy romba dőljön a városom
 Menj a feleségeddel és a fiaddal
 Indulj most azonnal, könyörgök, parancsolom
 Én fél lábbal már a sírban vagyok
 Régóta vonszolom az éveket

AENEAS

Nem hagylak itt

ANCHISES

Creusa

Győzd meg a férjedet

Öreg vagyok, nem bírnám elviselni a száműzetést

CREUSA

A fia nem megy maga nélkül

Mindketten tudjuk

ANCHISES

Menekülj, ha mondom

Engem ne félts

Öreg vagyok, gyöngé vagyok, nem vagyok gazdag

Csak a síromat vehetik el tőlem

AENEAS

Ne tedd ezt velem

Se velem, se a családommal

ANCHISES

Ne parancsolgass, nem te fogod megmondani, hogy mit tehetek, mit nem

Nem megyek veled, de az apád maradok

Nem hagylak el, Aeneas

Nem megyek veled, de nem hagylak el

AENEAS

Helyes

Kiveszi Creusa karjából a kisfiukat, leteszi a küszöbre

CREUSA

Aeneas

Aeneas!

Ugrana, hogy visszavegye a fiát. Aeneas nem engedi.

AENEAS

Válassz, vénember

Válassz az unokád és a hajlékod közt

ANCHISES

MIT MŰVELSZ?!

VIDD ASCANIUST, VIDD, MOST AZONNAL!

CREUSA

Ne csináld ezt, Aeneas

Aeneas, ne

AENEAS

Siess, apa, lehet, hogy már itt sincs a fiam

ANCHISES

Mind meghalunk miattad

AENEAS

Együtt, maradjunk együtt, ezt az egyet akarom

Robbanás. Elterülnek.

Nem hallok, élek, de nem hallok semmit
 Por teríti be Creusát és karjában a fiunkat
 Élnek

Az apám térden

El

Közöttünk romhalmaz, kő kövön nem maradt, a házak tövestül kiszakadtak a földből, az egész város a pokol feneketlen mélyére zuhan

ANCHISES

Élünk

Az égiek adtak nekünk egy esélyt, jelet kaptunk, Aeneas, jelet

AENEAS

MÉG HOGY ESÉLY, HOL VAN ITT AZ ESÉLY?

ÉG A HAZAM, FELGYÚJTOTTÁK A SZÜLŐVÁROSOMAT, EL KELL MENEKÜLNÖM A HAZÁMBÓL, ÉS TE AZT MONDOD, ESÉLY?

Egyedül ez a nyaklánc maradt, ez a nyaklánc, csak ez, érted, apa, mit kezdjek egy szem nyakláncsal, miből fogunk élni, megmondanád?

ANCHISES

Az őseink odahagyták a hegyeket, és lejöttek ide a tengerhez, vigasztalan pusztaságokon keltek át, és balsorstól szikkadt völgykatlanokon

Es sikerült

Voltak, akik odavesztek, de voltak, akik ideértek

Elértek ide

Hosszú lesz az út, én nem bírok lépést tartani veletek

AENEAS

Nem kell lépést tartanod, majd én viszlek

Nem várok újabb égi jelre, hogy meggyőzzelek

Meghajlítja a térdét, hátára veszi Anchisest.

Add a fiunkat, Creusa, azt akarom, hogy fuss, amilyen gyorsan csak bírsz

CREUSA

Soha többé ne tedd, amit az imént tettél, soha többé ne hagyd el őt

AENEAS

Megígérem

Maradj a nyomomban, ne maradj le

A kikötőbe megyünk, nincs más lehetőség

Én, Aeneas, atyámmal a hátamon, gyermekemmel a karomban

Futok, lángalagutakon át, keresem a partot

Tegnap még vigadoztam, ma menekülök

És tudván tudom

Hogy vissza sose térek

Örökkön-örökké futni fogok

5 – Kikötő

ANCHISES

Körülöttünk reménytelen emberek sokasága

Menekülő nők, férfiak, gyerekek hatalmas tömege

A fájdalom népe

Összeszedték minden bátorságukat és néhány holmit

Készülnek kihajózni a hazából, amely már nem az övék

Az emésztő tűz a csillagokig görgeti tébolyát

Élünk
 Létünkéből kitépve, de élünk
ACHATES
 Az öreg Anchisest láttam meg először, feje kiemelkedett az emberáradatból
 Aztán megláttam Aeneast is, Anchises alatt
AENEAS
 Achates!
 Achates!
ACHATES
 Megölelem a barátomat
 Csak ő maradt nekem
 Hol van Creusa?
AENEAS
 Jön mögöttem
ACHATES
 Nem látom
AENEAS
 Mindjárt itt lesz
 Tudom, hogy mindjárt itt lesz, lerakom a földre apámat, odaadom Achatesnak a fiam
 Hátrafordulok
 Hátrafordulok
 És te nem vagy ott
 Maradj itt a fiammal és az apámmal
ACHATES
 És eltűnik a sötétségben, megy megkeresni a feleségét
 Az utcákon gomolygó füstben, az elhagyott házak küszöbén, a szentély üszkös falai közt, minden-minden lehető helyen hallik a kétségbeesett kiáltás, a név
 Creusa
CREUSA
 Ne ess el
 Nincs idő rá, hogy eltemess, különben is, minek?
 Úgy rendelte a sors, hogy ne hagyjam el a városunkat, nem enged el ez a föld, minden hiába
 Ne ess el
 Találsz majd helyettem más asszonyt, már országban, távoli földön
 Ne ess el
 Nem fogom látni, ahogy a fiunk felcseperedik
 Nem indulok el a száműzetés hosszú útján
 Ne ess el
 Ha nem bíztam volna rád a fiunkat, most egyedül maradnál
 Menned kell, szükségem van rád
 Vigyázz rá, én majd nézlek benneteket a halottak közül
 Szeretlek, Aeneas, szeretlek, várlak
ACHATES
 Akkor Aeneas háromszor magához ölelte
 De mindháromszor ernyedt volt a test
 A halál úr, létünk falai közt tátongó szakadék, feltölthetetlen

2 Víz

1 – *Kint, a tengeren*

ACHATES

Messze mögöttünk, a hajónk szántotta tajtékbarázda végén
 Kel fel a nap, felkínlódja magát városunk füstölgő romjai fölé
 Próbáljuk felfogni, mi történt
 Nincs magyarázat
 Mögöttünk a múlt sebzett maradványai
 Előttünk az ismeretlen: végtelen kékség
 Itt, körülöttem Aeneas, fájdalomba burkolózva, fia, apja és két ismeret-
 len asszony
 Megyünk, amerre visz a szél
 Partra vetődünk
 (...)

2 – *Tengerpart, főveny*

ROBERT

Mondok én neked valamit: ezt gyakrabban megtehetnénk

LUCIE

Mmmm

ROBERT

46

Nyarálni jó

Most mondd meg, hát nem? Hát nem jó mindenről megfélekedni egy kis időre, csak bámulni a kék tengert, a messziséget, a napot, hát nem isteni? Hát nem megérdemeljük? de még mennyire hogy megérdemeljük, hát nem? Megdolgoztunk érte, hogy itt lehessünk, gürcöltünk éppen eleget, nincs mit szégyelleni

Ki kell élvezni az ilyen perceket, merthogy ritkán adódik ilyen

Tulajdonképpen ez adja meg a szépségét

LUCIE

Mmm...

ROBERT

Gyakrabban megtehetnénk, Lucie

LUCIE

Mmm...hhh...

ROBERT

Igazából nem is pénzkérdés, sokan azt hiszik, hogy amiatt nehéz megoldani, a pénz miatt, de a pénz tulajdonképpen nem fontos, érted, hogy gondolom, nem? ha van egy kis pénzed, akkor már nincs gond, jó, nem mondom, vannak, akiknek egyáltalán nincs, az szörnyű, nem mondom, hogy nincs ilyen

De maradjunk azoknál, akiknek mégiscsak van valamicske

Mert megfigyelted, mennyibe van a teljes ellátás? de különben tisztára meg is látszik, mindenféle emberek vannak az ilyen hotelekben, minden osztály és kategória, és ez fantasztikus

Ezt nevezem én demokráciának, Lucie, hát nincs igazam?
még a szegények is jöhetnek a tengerhez, és tudod mit?
olyanok is vannak, akik úgy nyerték a nyaralást, egy vasukba se került,
hát nem hihetetlen?

Egy szó, mint száz, nem a pénz az igazi probléma, Lucie

Az igazi probléma, az az idő

Először is meg kell találni a megfelelő időt

Hová, mikor és hogyan? ezek az igazi nagy kérdések

Azután pedig: hol, honnan, mikor

És végül a legnagyobb kérdés

Mit csinálj az időddel

Van, aki egész életében nem találja a választ,

Idő, idő, minden csak idő kérdése

LUCIE

Mmmh

ROBERT

Gyakrabban megengedhetnénk magunknak, pucikám, gyakrabban nyaralhatnánk így szigeteken

LUCIE *nem veszi le a szemét a magazinjáról.*

Ez itt nem „szigetek”

ROBERT

Hogyhogy nem „szigetek”?

LUCIE

Úgy, hogy nem szigetek

ROBERT

Mért? nem egy szigeten vagyunk?

LUCIE

Szigeten vagyunk, de ez itt nem „a szigetek”

ROBERT

Oké, de akkor mi ez, ha nem „a szigetek”?

LUCIE

„Egy” sziget

ROBERT

Aha. És akkor „a szigetek”, az micsoda lenne?

LUCIE

A szigetek, bazmeg, az a uaaah!

Az Antillák, a Karib-szigetek, mittudomén

Lucie még a magazinjáról is leveszi a tekintetét.

ROBERT

Jó, rendben van, de akkor mondd meg nekem, hogy kell nevezni a többi szigetet, ha nem lehet azt mondani rájuk, hogy szigetek, még ha szigetek is, akkor se?

LUCIE

Úgy kell nevezni őket, amelyen a nevük, slusszpassz, csókolom

ROBERT

Hát jó, szigetek, nem szigetek, baromi jó itt, nem? Puci

Csend.

ROBERT

Legyen Dél?

Nevezhetem mondjuk Délnek, vagy az is foglalt márkanév?

LUCIE

Nevezd, aminek akarod, ki nem szarja le
Kezdek megszűlni, nincs kedvem fürdeni, unom az egészet

ROBERT

Helyes

Panaszkodj csak

Van, aki szakadó esőben húzza az igát, vagy hóesésben, te meg panasz-
kods, hogy meleg van

Semminek nem tudunk örülni, na ez is egy nagy probléma

Sőt, ki merem jelenteni, hogy korunkban ez a

Csend.

LUCIE

Most mi van?

ROBERT

Te! Van valami revü a programban, vagy mi van, nézd már azokat a jel-
mezes pasikat

Atyaisten

Menekültek kúsznak a földön.

Lucie sikít.

Az egyik menekült nyújtja a kezét, inni kér.

ROBERT

Szerintem szomjas, adj neki inni, Lucie

Lucie gépiesen nyújtja a koktélos poharát.

ROBERT

48

Jajisten, én... kicsinálunk, jajisten, nézd, még egy gyerek is, mi legyen?

Hívok segítséget, segítséget hívok, ne hívjak segítséget? Nem, nem akar-
ja, hogy segítséget hívjak some help, you need help, doctor, no

Tessék! tessék a törülközőm, látom, fáznak, Lucie, te is add a törülköző-
det

LUCIE

Hívom a szállodaszemélyzetet, ők majd...

Nem, ne hívjam

Call the office the personnel of the hotel

Így mondják, nem, Robert? personnal

Nem, nem akarják, de hát

ROBERT

Hozz vizet a bárból, Lucie

LUCIE

Igen, vizet

Biztos szomjasak

Igaz?

Izé

Mi adni vizet, mert ti lenni, izé

Szomjas, nagyon szomjas, érteni?

Ccccö, glglgl

Mutatja, mintha inna.

ROBERT

Enni, hát persze

Ott van, ugye, a büfé, mindjárt nyit

Nem, nem is, nem most nyitnak, hanem másfél óra múlva, de talán maguknak kinyitnak
 Elég jó a büfé, jókat csinálnak, példáulul...
 Bocsánat

3 – Szálloda

SZÁLLODÁSNŐ

Megmondanák, mit keresnek itt?
 JAJISTENEM, JAJISTENEM, ne jöjjön ide... én... de hát... kik maguk?
 Jajne, nagyon kérem, nagyon kérem, ne nyúljon hozzá
 Megmondaná neki, hogy tegye le azt a csirkét, de most azonnal
 Bocsánat, de ide tilos bejönni, ez egy privát szálloda
 A hotelvendégeknek készül a brunch
 Hozzám ne érjen, hozzám ne
 George! probléma van, George
 Nézzék! én segítséget hívok, ha nem... kérem, tegye vissza azt a majonézes salátát az asztalra, ilyen nincs
 Segítséget fogok hívni, ha... **NE ÉRJEN HOZZÁM**, sajnálom, de fel kell szólítanom önöket, hogy hagyják el a helyiséget, most azonnal
 George! hívd a biztonságiakat, George hívd a rendőrséget, hívd a hadsereget, mit bánom én, csak hívjad már
 Azonnal hagyják el a helyiséget, do you understand you
 have to leave immediately
 Maguk elmenni, now
 Jajistenem, ne, kérem, ne bántsanak, jó, jó, egyenek, szolgálják ki magukat, parancsoljanak, egyenek, amit akarnak, csak ne...
 ÁÁÁÁ!

Kicsodák, kicsodák maguk, én nem bántottam magukat

ANCHISES

Bocsásson meg, asszonyom

De napok óta nem ettünk

SZÁLLODÁSNŐ

Jó, jó, de ez mégiscsak egy hotel, szóval jó, értem én, tudom, hogy nem könnyű maguknak, de én nem vagyok egy humanitárius intézmény, mi nem kapunk támogatást, hogy enni adjunk a menekülteknek, ezt maguk is megértik, maguk menekültek, jó, rendben van, menekültek vagy koldusok
 Úgy értem, tudom, hogy azelőtt nem voltak szegények
 Elüldözték magukat, ez a helyzet, értem én
 (...)

6 – Hajó fedélzete

ACHATES

Menekülünk tovább, dühödt szél csap az égre
 Hullámot hullámra torlat, szürkül a tenger, fakulnak a távoli partok,
 mindent elnyel a köd
 Nem sok jóval biztat a jövő
 Elfészkelte magát testünkben a félelem, marja emberi voltunk maradékát
 Elnyújtott jajszó hallik

Ki kiáltott?

Nyugalom! Rejtőzzön el, aki nem bírja visszatartani a sírást, most ne!

ANCHISES

Nem a hajóból jön a hang

ACHATES

Újabb jajkiáltás fúrja át a fölénk ereszkedő felleget

Ember vagy állat? senki se tudja

Tartsuk az irányt, ne térüljön el a figyelmetek

PYRGO

Mi közeledik? kerüljük ki, kerüljük ki, gyorsan

ACHATES

Hallgass, Pyrgo, ne kelts pánikot

Újra jajdul a hang, kettémetszi a párát

Éreznivaló:

Az a lény halál fia

ANCHISES

Achates

Ha ember, segítenünk kell neki

ACHATES

Nem tudom, mi az, nem akarom látni

Megyünk tovább

ANCHISES

Vessünk kötelet, mentőövet a vízbe

Bízzuk magunkat a sorsra

Ha elkapja a mentőövet, az azt jelenti: annak az embernek élnie kell

ACHATES

És ha nem ember?

ANCHISES

Ha ember, és nem mentjük ki

Az azt jelenti: nem emberek, állatok vagyunk

Kivetik a mentőkötelet.

Várnak.

PYRGO

Nem ember ez, hanem tengeri rém, lehúzza a tenger fenekére

Engedjétek el a kötelet, engedjétek el, mielőtt a szörnyállat ráharapna

ANCHISES

Állj! ne nyúlj a kötélhez

PYRGO

Hallgass, vénember, ti megőrültetek, nem hallottátok azt a sikolyt, nincs

ember, aki úgy sikoltana, engedjétek el, engedjétek el

Megfeszül a kötél.

Kész, végünk, irgalmas isten, irgalmas isten

ACHATES

Segíts, Aeneas

Lássunk végre tisztán

Húzzák a kötelet.

Kihúznak egy embert.

Megmerevednek.

ACHATES

DE HISZEN

EZ KÖZÜLÜK VALÓ, KÖZÜLÜK VALÓ, NÉZZÉTEK
 MOST MEGFIZETSZ, FIZETSZ A TÁRSAIDÉRT IS
 TETVES KUTYA, ERESSZETEK, ERESSZETEK, MEGÖLÖM, A SA-
 JÁT KEZEMMEL

BEROE

DOBJÁTOK VISSZA, MEG AKART ÉGETNI MINKET, HÁT MI MOST
 VÍZBE FOJTJUK

AENEAS

Várjatok

Tudni akarom, mit keres itt

BEROE

Hogy mit keres itt?

Majd én megmondom

Minket keres, minket üldöz, és most fellármázza a társait

Segítsetek, hajítsuk át a korláton

AENEAS

Ne, Beroe

ACHAEMENIDES

Köszönöm, köszönöm

AENEAS

Ne köszönd

Azért mentettünk ki, mert nem tudtuk, ki vagy

ACHAEMENIDES

Értem, köszönöm tiszta szívből

ACHATES

Dehogy érted!

Ezen nincs mit érteni

Mit értesz, he? Nézz rám! azt mondtam, nézz rám, nem érted?

ACHAEMENIDES

Nézlek, de nem látlak

ACHATES

Majd én kinyitom a szemed, késsel nyitom ki, majd meglátod

ACHAEMENIDES

Nem mész semmire a késsel

Vak vagyok

A nevem Achaemenides

Azok közül való vagyok, akiket gyűlöltök

Velük voltam a hadjáratban

Háborúztam ellenetek

De nem akarok vízbe fúlni

Örülnék, ha emberi kéz ölne meg

Térdre borulok előtted, és kérve kérlek

AENEAS

Előbb beszélj

Hogy kerültél ide, hányan vagytok, hány olyan várost vettetek be, ami-
 lyen a miénk?

ACHAEMENIDES

Egyedül vagyok, nincs senki más a közelben, sok tízezren vannak, és nem
 városok esnek el, hanem az egész ország

A tieitek menekülnek, ki merre lát, de sokan foglyul esnek

Azokat kíméletlenül megkínózzák
 Harcban vesztettem el a szemem világát, azóta nem érek semmit
 A társaim megtűrtek egy ideig, vonszoltak magukkal, amerre mentek
 És azután a tengerbe dobtak, akár egy döglött halat

ACHATES

Nekünk se kellesz
 Végezzünk vele, Aeneas

ACHAEMENIDES

Várjatok! Várjatok

Én

Én el tudlak vinni benneteket egy biztos helyre, amit nem ismernek
 Meg tudom tenni értetek, odaviszlek benneteket, és onnan már könnyen
 átjuttok a határon

Mondjátok meg, milyen a láthatár, átveszem a kormányt

Achates be akarja dobni a vízbe, Anchises nem engedi.

ANCHISES

Vak vagy tehát

Nem láthatod fáradtságtól és reménytelenségtől eltorzult arcunkat

Nem láthatod a tömegsírba hajigált testeket

Sem városunk dühös szelek hordta hamvait

Nem véletlenül vagy itt

Nincs véletlen, mert ha volna, belefulladtál volna a tengerbe

Az istenek küldtek hozzánk

Azért kél most a vihar, hogy ezt bizonyítsa

Az égiek, lám, úgy határoztak: újabb próbát kell kiállnunk

52

7 – Vihar

Senki sem szól.

Achaemenides, kötéssel a szemén, kormányozza a hajót.

Tombol a vihar.

AENEAS

Sűrű sötétség borul a meredélyre

Görcsbe fogja tagjainkat a fagy

Dagad a szürke ár, föltornyosulnak a felhők

És nekilódul a hatalmas vízlapály

A szél elkeveri az eget a földdel

Süvít, tajtékot hajt a csillagokig

Felszínre törnek a mélység szunnyadó rétegei

Tengerhegy függeszti fel hajónkat a hullámgerincre

Majd leránt a tátongó szakadékba, olyan mélyre, hogy látjuk a tenger-
 fenéket

Homok kavarog dühödten odalent

Jajongás, motorhörgés összevegyül, az eresztékek recsegnek-ropognak

Itt ólalkodik a halál

És mikor az üvöltő tenger láthatatlan zátonyra hajtja hajónkat, azt hisz-
 szük, ez már az örvénylő pokol

Kirepülünk a hajóból, próbáljuk kint tartani fejünket a vízből

Magamhoz szorítom a fiam, nem látok senki mást

Nézem, hol van apám, hol van Achatés, belekiáltom nevüket a csillagta-
 lan éjbe

Nem hallok semmit, csak a szél bömbölését, és azt, hogy a hullámok pofozta Ascanius üvölt a karomban
 Ha üvölt, azt jelenti: él, sírjál, fiam, zokogj bele a szélbe, csak halljam, hogy lélegzel, hogy élsz
 Egész éjszaka hányódom, hánykolódom, hányódom egész életemben

3 FÖLD

1 – Bevándorlási Hivatal

HIVATALNOKNŐ

Nem

Ne

Ne

Mondja, hogy nem vagyok itt, igen, házon kívül vagyok

Hogyhogy látott? Hát akkor mondja, hogy dolgom van, halaszthatatlan elintéznivalóm, képzelje, ilyen is van, a bevándorlási ügyintézővel is előfordul, hogy el van foglalva

Nagyon vicces

Mit tudom én, tegye a dolgát

Ne higgye, hogy az enyém könnyebb

Idehallgasson, ne kezdjen nekem panaszkodni, semmi kedvem végighallgatni a sirámaid, elég nekem, amit ők összesiránkoznak

Igen: sirám, sirám: ezt a szót használtam

Ahogy finomam rezegteti a hangját

Engem nem fog meghatni

Nem érdekel

Miii?

Mit csinál? ne! ne! figyelmeztetem: ne engedje be, ne merészelje beengedni

Elissa be. Csend. A hivatalnoknő összeszedi magát.

Sajnálom, Elissa, kérem, várjon türelmesen

Maradjon a befogadóállomáson, és várja meg, hogy megkapja-e a menekültstátust. Egyelőre illegálisnak minősül, és mi, a lakosság, azt várjuk országunk hatóságaitól, hogy harcoljanak minden ellen, ami illegális

ELISSA

Illegális vagyok

HIVATALNOKNŐ

Illegális, higgye el, semmit sem tudok tenni magáért

ELISSA

A töltőtollában lévő tinta többet ér, mint a vérem

Fenyegetően feláll. A hivatalnoknő hátrahőköl.

ELISSA

Nem megyek vissza a táborba

HIVATALNOKNŐ

Nincs más választása

Mit csinál, ha nem megy vissza?

ELISSA

Nem tudom, bemegyek a városba, keresek valami helyet, ahol alhatok, keresek egy...

HIVATALNOKNŐ

Ha igazoltatják a befogadóállomás területén kívül, akkor végképp nem segíthetek

ELISSA

Mert eddig már olyan sokat segített

És de sokat fog még segíteni

HIVATALNOKNŐ

Ígérje meg, hogy visszatér a szállásra

Különböen kötelességem értesíteni a körzeti megbízottat

ELISSA

Megígérem, hogy önként és dalolva visszatérek a befogadóállomásra, asszonyom

Kijelentem, hogy alig várom, hogy visszaérjek, mert a táborunkban olyan jó sorunk van, hogy minden lakó ragyog a boldogságtól és repes az életörömtől

A személyzet vendégszerető, a szobákból gyönyörű kilátás nyílik, az ételek változatosak, és lágy zene festi alá az egyedülállóan kellemes hangulatot, el kéne látogatnia hozzánk, asszonyom, könnyen odatalál, már messziről hallani a zsvajt

A boldog emberek örömteli zsvajtját

HIVATALNOKNŐ

Én megértem a rosszkedvét, tudom, hogy ez természetes, de hallgasson ide Ha meg akarja kapni a menekültstátust, végig kell járnia ezt a nehéz utat ezen kívül egyetlen választása van: bármikor hazatérhet

Információink szerint szép lassan visszatérnek a dolgok a rendes kerékvágásba, helyreáll a rend

ELISSA

A rend!

Az elől a rend elől menekültem el

Ön jól végzi a munkáját, asszonyom

Tudom, hogy az a céljuk, az egyetlen céljuk

Hogy távol tartsanak bennünket a földjüktől

De hadd mondjak valamit

Nem fog sikerülni

Zárják le a sorompót, húzzanak drótkerítést, építsenek falakat

Órjáratozzanak a tengeren, fészüljék át a bolygó minden pusztaságát

Akkor is áradni fogunk

Emberhullámok csapnak ki hófehér fövényeikre, és nem tudnak gátat vetni az áradatnak

Mert a tengert nem lehet pusztá kézzel megállítani

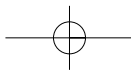
*2 – Squat**Két férfi***KUKAZÓ**

Eljöttünk a táborból, erre mind utánunk

A blökiknek tökre habzott a pofájuk

Föl akartunk jutni a hegyekbe, amilyen gyorsan csak bírunk

Huhú, mentünk, gyalogoltunk, huhú, meg se bírom mondani, hogy mennyi sok kilométert

Mentünk napokon át, napokon és éjszakákon
 És végre eljutottunk egy elhagyott kis házhoz
 És akkor ott, nem tudom, hogy valami pásztor vagy nemtudomki, akit
 észre se vettünk, mindegy, nem tudom, de azt igen, hogy ha a szemem elé
 kerül uuuú

Nyekk

Szólt a rendőröknek, azok meg rögtön ott voltak, fölpakoltak bennünket
 a teherautókba, és a sivatagban eresztettek szélnek, igen, a sivatagban

Hogy dögöljünk meg, mint az állat

Homok volt, homok, ameddig a szem ellát

A nyomok mentettek meg bennünket

A teherautók keréknyoma, azok a barmok nem gondoltak a keréknyomra

Úgyhogy összeverődünk, és követtük a keréknyomokat egész a városig

És megtaláltam ezt az elhagyott házat, és ez lett az én birodalmam

Elissa be.

A férfi füttyent.

Jó estét, hölgyem

Isten hozta a birtokomon

Feláll. Elissa elé áll.

Elissa hátralép.

Meglátja a másik férfit.

ELISSA

Jó estét

A férfi, akinek köszönt, nem szólal meg.

KUKAZÓ

Haha, abból aztán nem sokat fog kiszedni

Napok óta itt van, és nem mond semmit, de semmit, semmit az ég egy ad-
 ta világon

Szerintem bolond, hihihi, és van neki egy gyereke

ELISSA

Hányan lakunk itt?

KUKAZÓ

Mikor mennyien

A táborból lépett le, mi?

Cc-szszz, hát szabad ilyet csinálni?

ELISSA

Lerakhatom ide a holmimat?

KUKAZÓ

Nem

ELISSA

Jó

De akkor hová?

KUKAZÓ

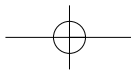
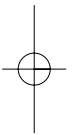
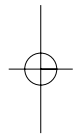
Az attól függ, mekkora a büdzséje

ELISSA

A büdzsém?

KUKAZÓ

Hahaha, há' persze, lehet, hogy ez nem egy luxushotel itten, de tető van
 a fejünk felett, és azért fizetni kell, édes hölgyem, hihihi, fizetni kell,
 mindenért fizetni kell

ELISSA

Nincs semmim

KUKAZÓ

Hohó-hohohohó

Valami mindig van, ha meg nincs, akkor találni kell

ELISSA

Ezt a helyet választom, itt, ni, és holnap megmondja, mivel tartozom, a többit meglátjuk

KUKAZÓ

Mmmm, rendbe' van

Szóljon, ha függőnyt szeretne, úgy meghittebb, van függönyöm eladó

Sőt válaszfal is van, nem mondom, az többbe kerül, jóval többbe

ELISSA

Van hol mosakodni?

Persze nincs

KUKAZÓ

Persze nincs

Nincs vécé, nincs fürdőszoba, és határozottan lebeszelném a nyilvános toalették használatáról, azokat nagyon szemmel tartják a zsaruk

Ha nem akarja, hogy visszazsuppolják a táborba, vagy kivigyék a sivatagba, akkor meg kell húznia magát

Na jó, én lefekszem, holnap korán kelek, megyek bevásárolni, hihih

Úgy bizony, mindennap hajnalok hajnalán kelünk, hihih

És megyünk bevásárolni

Bevásárolunk, hihih

56 **Vagyis hát összeszedjük az eldobott paradicsomot meg padlizsánt**

Néha aprópénzt is találunk, sőt olyan is van, hogy kapunk

És akkor hú, lehet rizst venni belőle

Hát így élünk, éldegélünk

Éldegélünk, mint a kutyák

ELISSA

Hát akkor

Jó éjszakát

A kukázó nem mozdul.

ELISSA

Van még valami?

KUKAZÓ

Nem is tudom... semmi másra nincs szüksége?

ELISSA

Nincs, köszönöm, jó éjszakát

KUKAZÓ

Nem könnyű egy nőnek, mi? úgy értem, így tök egyedül

Nem szeretne egy kis kényelmet?

Volna egy kis matracom

ELISSA

Nincs pénzem, megmondtam

KUKAZÓ

Nem mondtam, hogy pénzbe kerül, hihih

ELISSA

Jó így nekem

KUKÁZÓ

És nem szeretné, ha még jobb lenne?
Nem szeretne például egy kis melegséget?

ELISSA

Nem, nem szeretnék

KUKÁZÓ

Ne szórakozz már, bazmeg, lazítsál, nem elég nehéz az élet? mért ne lehetne egy jó éjszakánk?

Neked is jót tesz

ELISSA

Hagyjon aludni!

KUKÁZÓ

Mit képzelsz te magadról, hé! mit képzelsz? Fogod magad, idejössz, nem adsz semmit, elfoglalod a legjobb helyet, és még neked áll feljebb Gyere, bazmeg!

Közellép Elissához; az ellöki magától. A férfi erőszakoskodik, Elissa viaskodik.

Aeneas feláll.

Lefogja a kukázót, fenyegetően emeli az öklét.

KUKÁZÓ

Meg ne üss! meg ne üsd a testvéredet

Ezt nem teheted

Aeneas elengedi.

A kukázó kést ránt, megpróbálja megszúrni Aeneast.

Verekednek.

Rossz mozdulat, a kés húsba hatol.

Földre rognak.

Aztán Aeneas odatérdel a kukázó teste elé, véres a keze.

3 – Sikátor

Városmoraj.

Egy férfi graffitit csinál.

Achates nézi.

ACHATES

Egy sötét sikátor megfeketült, nyirkos falán

Egy égő város, az én városom

Emitt emberek rohannak, hajuk égnek mered, arcukon rettenet

Amott feldúlják a mozit, itt a vásártéri vérengzés, ott ahogy lerombolják az Isteni Oltalom utcai épületét

Itt Creusa holtteste, ernyedten csüng a keze

És ők

Diadalittasan lépkednek a holttesteken

Mi

Egy bárkán menekülünk, sírunk

Honnan tudod? hogy tudhatod?

GRAFFITIS

Én nem tudok semmit, csak festek, graffitizek

ACHATES

Találkoztál velük? hol láttad őket,

GRAFFITIS

Engedj el, nem csináltam semmit

ACHATES

Hol vannak?

GRAFFITIS

Kiról beszélsz? azt se tudom, kikről beszélsz

ACHATES

Ott, a bárkán, az a férfi a gyerekekkel

Őt keresem, mondd meg, hol találom

GRAFFITIS

Fogalmam sincs, nem tudom, ki az az ember

A festék dönt nem én

Achates kezébe nyomja a festékszóró flakont, elszalad.

Achates megnyomja a szórófejet.

Megjelenik Aeneas és Elissa összeölelkezve.

4 – Lakás

ELISSA

Valaki jött

AENEAS

Nyiss ajtót

ELISSA

Nyiss ajtót te, te lusta

Három napja ki se tetted a lábad

58 Figyelmeztetek: ha nem mész ajtót nyitni, este megjáród

AENEAS

Ajjaj

Nagy kényszeredetten az ajtóhoz csoszog.

Meglátja Achatest.

Megmerevedik.

ELISSA

Ki az

Aeneas?

Ki jött?

Achates Aeneas karjába veti magát.

ACHATES

Hónapok óta kereslek

Aeneas kibontakozik az ölelésből.

AENEAS

Elissa

Bemutatom neked Achatest

ACHATES

A legjobb barátja

A fivére

Biztos beszélt rólam

ELISSA

Ja? Igen, igen

ACHATES

Ascanius?

AENEAS

Alszik

ACHATES

És apád?

AENEAS

A tengerbe fulladt a viharban

Hajnalban találtam meg a holttestét a parton

Keresek valami innivalót

ELISSA

Majd én

ACHATES

Mesélj, mi történt veled a vihar óta

AENEAS

Nem tudom, Achates

Én

Én sok mindent elfelejtettem, és nem tudom, hogy emlékezni akarok-e

És te?

Mesélj!

ACHATES

Kiúsztam

De inkább voltam holt, mint eleven

Emberek jöttek, segítettek

Egyedül voltam

Bolyongtam a városban

Kerestelek

Itt vagyok

Nem maradhatunk itt, Aeneas, tarthatatlan a helyzetünk

AENEAS

Az enyém nem

ACHATES

Hogyhogy a tiéd nem?

AENEAS

Jól megvagyok Elissával

ACHATES

Ki ez a nő? Idevalósi?

AENEAS

Nem

ACHATES

De nem is a mi földünkről való

AENEAS

Van tartózkodási engedélye, van munkája, van hol laknunk, van mit ennünk

ACHATES

Jó, de te

Te mit csinálsz? Te csak

AENEAS

Én pihenek, Achates, pihenek, van mit kipihennem, évszázadok alatt se tudom kipihenni, amit átéltem

ACHATES

Úgy értsen, te itt heverésztél, miközben én mindenhol kerestelek, és lerágott csontot kéregettem az utcán, mint egy kutya?

Úgy értsem, főzetsz magadra, miközben a mieinknek meg kell verekedniük minden darabka kenyérért?

AENEAS

Nem kértelek, hogy keress meg

Senkit sem akadályoztam meg, hogy úgy éljen, mint én

Attól, hogy a mieink boldogtalanok, nem kell nekem is nyomorognom

ACHATES

És azt tudtad-e, hogy én élek-e, halok-e?

Töröttél vele?

És most, most örülsz, hogy látsz, Aeneas?

Hallgass ide! én eljöttem érted

Szükségem van rád, szükségünk van rád, nem érhet itt véget az utunk

Ebben a városban nincsen számunkra hely

El kell mennünk

AENEAS

Fáradt vagyok

Achates

Semmit se akarok csinálni, soha többé, nem akarok felkelni, nem akarok járni, nem akarok harcolni

Nem tudom, hogy itt kell-e maradnom

De itt vetődtem partra

Az utunkról beszélsz, de mit érdekel engem az út

Az volt az utam, hogy lássam, ahogy ég a szülővárosom?

Hogy elveszítsem a feleségem?

Hogy halott apámat tartsam a karomban?

60 Egyedül vagyok, Achates, egyedül egy gyerekkel

Itt egy asszony, akit szeretek, és aki szereti Ascaniust

Jól elvagyunk így hármásban

Nincs sok mindenünk, de nem kell nélkülöznünk

És te azt kívánod tőlem, hogy keljek útra, szálljak újra tengerre?

Nem, barátom

Feküdni akarok, mert amikor álltam, nem kegyeltek az istenek

ACHATES

Csak magadra gondolsz?

Két asszony vár odakint, két honfitársunk, jelre várnak

Te vezettél, te mentettél meg bennünket, nem hagyhatsz magunkra

AENEAS

Vezettelek?

Megmentettelek?

Futottam, beugrottam egy bárkába, a többit az istenek intézték

Eridj te

Vezesd őket, vedd át a fáklyát

Én fáradt vagyok, már megtettem a magamét

ACHATES

És a fiad? Azt hiszed, boldog lesz itt?

Bevándorló, egész életében bevándorló marad, sosem fogják befogadni

AENEAS

Bárhová megy, mindenhol bevándorló marad

ACHATES

Nem, ha találunk olyan földet

AENEAS

Nincs már olyan föld. Achates

Mindent szétesztották

Nem maradt más föld, csak a pusztaság földje vagy a tengerfenéké

ACHATES

Elgyávultál és elpuhultál

Gyáva vagy

AENEAS

Igen: nem akarok háborúzni

És szerelmes vagyok

ACHATES

Téged megbűvöltek, megbabonáztak

AENEAS

Na és

Jól érzem magam, soha nem éreztem magam ilyen jól

ACHATES

Beszennyezed Creusa emlékét

Aeneas torkon ragadja.

AENEAS

Ezt ne merd mondani!

Soha többé!

Elissa visszajön.

Aeneas elengedi Achatest.

Achates el.

*5 – Ablak***61**

Aeneas, egyedül.

AENEAS

Múlnak a napok, és én csak várok, reménykedem, hogy Achates visszajön

De nem jön

Múlnak a napok, és én egyre mélyebbre süllyedek az idő folyamába

Én, aki túléltem annyi sok vihart

Most először fulladozom

Megjelenik Creusa szelleme.

Ne kísérts, könyörgök

Túnj el, TÚNJ EL, CREUSA!

CREUSA

Nem foglak kísértetni, ha majd elmész innen

AENEAS

Nem megyek el, nem megyek sehová

Próbálok belesimulni a jelenbe

Életemben most először

CREUSA

Jelen

Nincs jelened, elragadták

Amit elképzelsz magadnak, hamis jelen

AENEAS

Így könnyebben elfogadható

Mindennap megharcolok a múlt képeivel, Creusa
 Ahogy ég a ház
 Apám a tengerbe fullad
 Achates gyaláz és elkerül
 Otthagylak téged temetetlenül

CREUSA

A múltad beléd vésődött örökre
 És kötelességed beteljesíteni a jövőt
 Emlék

És remény
 E két súlyos valóság közt
 Te kötőjel vagy
 Semmi több
 Egyszerű kötőjel
 El kell fogadnod

AENEAS

Elvették az életemet

CREUSA

Hagyd el!
 Ne próbáld visszavenni, ne akarj az lenni, aki voltál
 Azelőtt

A régi életed ott nyugszik mellettem
 Új életre kell születned, megvan rá az esély
 És itt van neked a fiunk

Creusa eltűnik.

62 *Aeneas nesztelenül Ascanius ágyához megy, kiveszi a gyermeket.
 Lassan körbehordozza tekintetét.*

Indul.

ELISSA

Megmondanád, hova készülsz?

Aeneas

AENEAS

Bocsáss meg

ELISSA

Ne tedd ezt velem

Elmész, és még csak nem is szólsz

AENEAS

Bocsáss meg, tudom, hogy egy utolsó gazember vagyok, de ha itt maradok, belevonszollak a halálba

ELISSA

Ha viszont elmész, csak nekem kell meghalnom

AENEAS

Nem várom el tőled, hogy megérts

Még azt se, hogy elfogadd

Azért akartam úgy elmenni, hogy ne is tudj róla, mert nincs mit mondani

ELISSA

Földet keresni mész, vagy előlem menekülsz? Felelj, Aeneas!

Ne tedd ezt; szerelmem, könyörgök, ne tedd, szánj meg engem, szánj meg minket, ne tedd

Mi lesz velem, ha elmész? mit várhatok az élettől? mi marad nekem?

Semmit se hagysz, még egy gyereket se, aki rád hasonlítana, és emlékeztetne, hogy itt voltál

AENEAS

Emlékezni fogok rád, amíg csak emlékszem önmagamra

Emlékezni utolsó leheletemig

De apámra gondolok, aki azért halt meg, hogy én új hazát találjak magunknak

A fiamra gondolok és az ígéretemre, amely az ő jövőjére kötelez

Nem az akaratom hajt tovább, Elissa, hanem a kötelesség

ELISSA

MIT ÉRDEKEL ENGEM AKARAT, KÖTELESSÉG

Kihunyt a vágjad, nem szeretsz, nem is szerettél

Ha szeretnél, nem hagynál el, Aeneas

Nem volt semmi, és én befogadtalak

Befogadtalak, enni adtam, odaadtam a testem

Visszatartottalak a haláltól, és te most a halálnak adsz

Menj, nem tartalak vissza

Menj, keresd hitvány földedet

És én imádkozni fogok az istenekhez, hogy támasszanak neked újabb viharokat, emeljenek zátonyt, hadd zúzzák szét a hajódat

Imádkozni fogok, hogy szenvedd el a kínok kínjait, és utolsó lélegzetedig az én nevedet kiáltozd

És tudni fogom, hogy meghaltál, amikor a pokol sötét bugyrában meghal-
lom a hangod

A távolban Achatés vonatra száll, nyújtja a kezét Aeneasnak.

ACHATES

Aeneas!

Fuss! indul a vonat

Aeneas fut.

Add Ascaniust

ELISSA

Felejtsd el, amit mondtam

Maradj egy éjszakára, egyetlen éjszakára

Egyetlenegy éjszakát kérek tőled, aztán hagylak elmenni

Aeneas odaadja a fiát Achatesnak.

ELISSA

Aeneas

Vigyél el, vigyél magaddal

Aeneas nyújtja a karját Achatesnak. Visszanéz Elissára.

Egy halott könnyörög

Elmegy a vonat.

Aeneas

Szerelmem

Nézd, ahogy lángolok

Érted égek el

**AZT KIVÁNOM, HOGY MÁGLYÁN ÉGJ EL, TE MEG A FIAD MEG
MINDEN UTÓDOD, HAMVADJATOK EL, ÉS AZTÁN A PARÁZSRA**

VETEM MAGAM

De te már nem vagy itt

Így hát csak magamat

Égethetem el
 Ismerlek, tudom, hogy a fiadért csinálod
A FIADÉRT
HA TUDTAM VOLNA, HOGY MIATTA HAGYSZ EL, A TULAJDON
KÉT KEZEMMEL TÉPTEM VOLNA SZÉT, ÉS FELTÁLALOM VACSO-
RÁRA
 Légy átkozott, Aeneas
 Halj meg, mielőtt letelne az időd, halj meg sivatagban, ne legyen sírod
 Azt kívánom, hogy egy szép nap fegyveresek törjenek új városodra, per-
 zseljék fel, omoljanak rád az üszkös romok
 Nem adatott meg, hogy boldog legyen az életem
 Mert befutottál kikötőmbe
 Meghalok, nem ér utol a bosszúm
 Szél hordja el az életem
 Alászálok a földbe
Alagútsötét a vonaton.
Reng a föld.

4 FÖLD ALATT

1 – Katakomba

64

Koponyák sora

FOGATLAN VÉNASSZONY

Erre tessék

Ne törődjete velük, a légynek se ártanak

Isten hozott benneteket a katakombában

Hihihihih

Kevesen ismerik ezt a helyet

Úgy bizony, nagyon kevesen

ACHATES

És biztos benne, hogy eljutunk ahhoz a nőhöz?

FOGATLAN VÉNASSZONY

Igen, eljuttok ahhoz a nőhöz

ha már így nevezed a Sibyllát, hihihihihih

aki szóra bírja a holtakat, úgy bizony hihihihih

(...)

Aeneas meglátja az apját.

ANCHISES

Végre itt vagy!

Látom az arcod, hallom a hangod

Számolom a napokat, amióta csak elváltam tőled, de tudtam, hogy eljössz

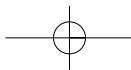
Aeneas kilép a sajkából, megelőzve Achatést, megpróbálja karjába zárni

Anchisest, de a semmit öleli.

AENEAS

Apa! nem tudom, hogy valóság-e, amit látok

De egyet tudok

Nem akarok többé elbukni, mert ha még egyszer elbukom, nem leszek képes felállni

Mondd meg, hová menjek

Mit kell megcselekednem

ANCHISES

Figyelj rám, fiam

Ahhoz, hogy előre juss, ismerned kell a világ menetét

Mi itt alatt

Végre átlátjuk a dolgok rendszerét

Mindenekelőtt

Nézd meg az eget, nézd a kontinenseket, Aeneas

Nézd a vizek birodalmát

És ott a fénylő gömb, a Hold

A nap megannyi csillámsugara

A nap tüze keltette életre az embereket, állatokat

Az égben suhanókat és a tenger márványfelszíne alatt elvillanókat egyaránt

Minden lelkes lényben ott az eleven tűz

Égi jel

De az anyag egykettőre hatalmába keríti az embert, elnehezíti a félelem, a vágy, az öröm, a fájdalom

Meglassítja futásunkat a földi élet

S van, hogy úgy rabul ejt a sötét, hogy már nem is érezzük az ég leheletét

Végül eljő az örök éjszaka napja

Elszáll testünkből az élet, menekül

A gyötrellem-lehúzta lelkek valami pokolbéli helyre vonszolódnak

A vígságtól-könnyed lelkek ellibegnek, amerre a szeszélyes szél fújja őket

És elégnék ezek is, azok is, mert a bűnökön s erényeken túli tűz mindent megtisztít, mindent

És amidőn az idő sodrában újra megtaláljuk a kezdet jelét

Megkezdődik a várakozás: más testben, más alakban mikor térhetünk vissza a földre?

Nézz körül, nézd az árnyakat

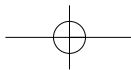
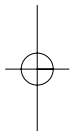
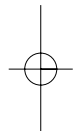
Sok köztük a büntelen lélek

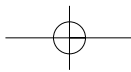
És mégis lesújtja őket a bánat

Számúzóttek, elüldözött népek

Keresik, keresik az új hazát

Zsidók Oroszországból: hol az új Odessza? bengalik Algériából: vonulnak vissza Indiába, vietnamiak: Hanoi-ból és Saigonból menekülnek, khmerek, hazarák Afganisztánból, guatemalaiak, miskito indiánok Nicaraguából, mozambiki nemzetiségek, Lubangóból menekülő namíbiaiak, iraki kurdok, Szomáliából Etiópiába menekülők és Etiópiából elmenekülők, burmai muszlimok, akik Banglades mocsaraiban keresnek menedéket, a Bhutánból Nepálba visszaűzött bevándorlók, Sierra Leone-i libériaiak, egyes tervű Tuszik és hutuk, tádzsikok, oszétok, koszovóiak, a Gibraltári-szorosnál tengerbe fúló maliak, Tijuánában halomra gyilkolt mexikóiak, megcsontított angolaiak, Kenya felé menekülő szudániak, kongóiak Gomából, palesztinok Gázából, irakiak, azeriek, kolumbiaiak, Srí Lanka-iak, grúzok, haitik, dominikaiak, togóiak, közép-afrikaiak, kínaiak, indonézok, és a bolyongók hosszú sora végén te és a mieink

Hordozzátok kultúrátok magvait
 Megvan bennetek az erő, amely nemzetet képes alapítani
 Vagy lerombolni
 Aeneas, fiam
 Bolyongásod véget ér
 Megtalárod a földet, amelyet keresel, csak vedd a szögesdrót sövény tövé-
 be a gyűlöleted
 Ne felejts törvényeket adni a békének
 Kíméld az alávetetteket
 Fegyverezd le a hódítókat
 Vegyél feleségül helybéli asszonyt, aki már gyökeret eresztett abba a föld-
 be, szeresd őt tiszta szívedből
 Vegyítsétek össze a véreket
 Ne várd meg, hogy a háború vegyítse össze
 És akkor megszületik az Új Világ
 A mi világunk, Aeneas
 Legyen szép
 Az a világ
AENEAS
 Nem tudom, apa, lesz-e erőm újra útra kelni
ANCHISES
 Nem kell menned, viszlek a hátamon
Aeneas meg akarja ölelni, de csak magát öleli.
Megsűrűsödik körülötte a sötétség.

66

5 Vér

1 – Hevenyészett barakktábor

Gyengélkedő

LAVINIA

Itt volnánk, tessék, nem mondom, hogy valami nagyon komfortos, de
 nem lehet várni, hogy ötcsillagos luxusszálló legyen egy menekülttábor-
 ban, kérem a karját, köszönöm, muszáj még egy vért levennem, bocsánat,
 különben Lavinia vagyok, a tábori ápolónő, és
 Honnan jönnek, ha megkérdezhetem
 Nem köteles válaszolni, a legtöbb menekült inkább nem mond semmit, és
 én nagyon megértem
 Jól érzi magát? vagyis hát jobban, mert jól persze nem érezheti magát,
 hát persze hogy nem
 Szerencséje, hogy jókor érkezünk
 Súlyos volt a mérgezés, igazán nem akarok... nem az én dolgom, de
 azért... szóval ez a fajta kábítószer akár halált is okozhat
 Egy nevet ismételtetett, amikor magára találtunk
 Creusa, azt hiszem
 Szép név
 Jól van, minden rendben, vagyis hát a vérnyomása
 Úgyhogy ha valamire szüksége volna, én... szóval én... na jó

AENEAS

Meddig leszünk itt a táborban?

LAVINIA

Meddig? Hát szóval én azt...

Nem én vagyok a...

Sokáig

Csend. Lavinia indul.

Ne maradjanak itt

AENEAS

Tessék?

LAVINIA

Nincsenek biztonságban

Menjenek el innen, menjenek el

Kimegy.

ACHATES

Aeneas, elég világosan az értésemre adták, hogy feleslegesek vagyunk itt

A nővér is azt tanácsolja, hogy menjünk el

Mire várunk?

AENEAS

Mondd el, milyen a határ

ACHATES

Északon határolja a tábort

Órtorony százméterenként

Dupla drótkerítés

Az első megakadályozza, hogy kijuss innen

A második megakadályozza, hogy bejuss oda

A kettő közt

Senki földje

Fölül

Szögesdrót

AENEAS

Ott fogunk átjutni

ACHATES

Felhívom a figyelmedet, hogy annyi a katona errefelé, mint a nyű

És az a parancs, hogy lőjenek mindenkire, aki a kerítés közelébe merész-

kedik

Csend.

Találkoztál apáddal, beszéltél vele?

Mit mondott?

AENEAS

Azt mondta, hogy utunk végére érünk

És hogy megtaláljuk az új hazát

(...)

AENEAS

Úgy döntöttünk, hogy ma éjjel vágunk neki

Több mint százán leszünk

Lőni fognak ránk, de lesznek, akik átjutnak a drótsövénnyen

Köztük leszek

LAVINIA

És ha mégse?

AENEAS

Legalább mindent megtettem, amit lehetett

LAVINIA

Nem hagyhatom, hogy ezt csinálják

AENEAS

Tudom, hogy nem értesíti a hatóságokat

LAVINIA

És ha átjutnak?

AENEAS

Akkor már nem ölhetnek meg

A maga hazájában

Nem lőnek felszólítás nélkül

LAVINIA

És a fia? hogy akar átjutni a kerítésen a fiával?

AENEAS

Nem vele jutok át

LAVINIA

Nem értem

AENEAS

Magára bízom a fiamat

Tudom, hogy jó kezekben lesz

LAVINIA

Én nem... ezt nem teheti, én...

AENEAS

Ha nem jutok át

68 Mondja meg neki, hogy egy messzi ország a hazája, de onnan elűzték

Anyja meghalt az égő városban

Nagyapja a tengerbe fulladt

Apja pedig új földet keresett a fiának

Csend.

LAVINIA

Nem tudom jobb belátásra bírni

AENEAS

Nem tud

LAVINIA

Ne hagyjon magamra vele

AENEAS

Megígérem

ACHATES

Aeneas

Itt az idő

AENEAS

Rendben van

Készen állok

ACHATES

Én is

Készen állok

Már nem félek

Egy halott városból indultunk

És most mi tesszük le egy egyetemes birodalom alapjait

A legyőzöttek, menekülők, emigránsok, elűzöttek, bolyongók, földönfutók, hazátlanok birodalmát
 Azokét, akikben valami megszakadt
 A világ legnagyobb birodalma lesz
 Hát mit számít
 Ha meghal érte az ember?

7 – Drótsövény

ÖREG LAKOS

Azon az éjszakán megrohanták a drótsövényt
 Százan voltak talán
 Kinél létra volt
 Kinél ásó, lapát
 Akik jól felkészültek, kesztyűt húztak, hogy ne tépje fel tenyerüket a szögesdrót
 Két férfi érte el elsőnek a határt
 A körmükkel ásták a földet
 Nagy volt a zűrzavar, a menekültek összevissza rohantak, felsivított a sziréna, felgyulladtak a reflektorok
 A két férfi elérte a külső drótkerítést
 Vájták újra a földet
 Golyók fűtyültek körülöttük a véres éjszakában
 Aztán egyikük azt mondta
 „Menj te elsőnek”
 A másik tiltakozott, de a barátja belelökte a gödörbe, úgy kényszerítette át
 Aztán kiáltott egy ór, de még messziről
 „Állj vagy lövök”
 Az az ember, aki még a két kerítés közt volt, azt mondta
 „Két lépésnyire Eldoradótól semmi sem fog megállítani”
 Akkor rálőtt az ór

És eltalálta

AENEAS

ACHATES!

Gyere, gyere add a kezed, segíték

ACHATES

Menj a fiad után, Aeneas

Máskülönben nem ért semmit az egész

Menj

Menj

AENEAS

Achates, barátom, fivérem

Ne hallgass, könyörgök, beszélj

Achates

ÖREG LAKOS

Ott, a névtelen földön

Belehanyatlott a sírgödörbe

Aeneas a drótkerítés túloldalán térdel, megfogja Achates kezét

AENEAS

Idegen földet csókolsz

Madarak prédája lesz
 Halak lakomáznak véres testeden
 Örvénylő áradat ragad el
Ökölbe szorítja a kezét, felnéz az égre.
NEM VAGYUNK FONTOSAK, MERT NEM KIRÁLYOK VAGYUNK
 Ez az ország nem méltó, hogy befogadjon, Achates

8 – Föld

ÖREG LAKOS

Ez a föld
 Közel van a folyóhoz
 Ott a határa, nyugat felé, a fenyvesen túl, a dombtetőn
 Ha segítenél búzáat aratni
 És ha van benned jóakarát
 Itt megtelepedhetsz
 Véres a kezed

AENEAS

Igen, véres, de ne félj
 Otthagytam gyűlöletemet a szögesdrótkerítés tövében
 Békét akarok
 Mind békét akarunk
 Mi, legyőzöttek épp elég halottat láttunk
 Épp elég vidéket, ahonnan elűzték az embereket
 Nem akarunk testünkkel borítani újabb földeket

70

ÖREG LAKOS

Sokan vagytok?

AENEAS

Sokan
 De ma csak én vagyok itt, Aeneas
 A fiam
 És egy asszony

ÖREG LAKOS

Isten hozott, Aeneas
 Isten hozott otthonodba
Aeneas leteszi a zsákját.

Villeneuve-lez-Avignon/Montréal, 2007.

Fordította Bognár Róbert